

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Miljödepartementet

Yttrande över En rättssäker vindkraftsprövning (SOU 2021:53)

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

I remissen ingår förslag till ändring i miljöbalken (1998:808) och förslag till lag om lokaliseringsbesked för vissa vindkraftsanläggningar.

I sak anges utredningens förslag innebära att kommunerna fortsatt har en rätt att säga nej till vindkraft. Till skillnad från i dag kommer kommunen ge besked tidigt i processen och omfattningen av kommunens beslut begränsas till att enbart avse mark- och vattenanvändning. Detta anges innebära att en tydlig skillnad föreslås mellan kommunala bedömningar och tillståndsmyndighetens prövning. Kommunen avgör var i kommunen det är lämpligt med vindkraft och ett positivt besked från kommunen är en förutsättning för att kunna lämna in en ansökan om tillstånd. Tillståndsmyndigheten prövar om vindkraftverken kan ges tillstånd med hänsyn till exempelvis naturmiljöintressen. Utredningen föreslår en särskild lag för lokaliseringsbesked för tillståndspliktig vindkraft. Ett sådant lokaliseringsbesked anges kunna vara positivt (tillstyrkan) eller negativt (avstyrkan) och ska beslutas av kommunen inom sex månader från det att projektören eller någon annan som utreder en vindkraftsetablering begärt det. Kommunen måste motivera sitt beslut. Ett lokaliseringsbesked föreslås vara en förutsättning för att en ansökan om tillstånd för tillståndspliktig vindkraft ska tas upp till prövning. Kommunens lokaliseringsbesked ska gälla i fem år från att det meddelades, om inte ansökan om tillstånd lämnats in innan dess. Kommunen ska som huvudregel alltid meddela positiva lokaliseringsbesked om den anläggning som planeras är förenlig med den markanvändning som anges i kommunens översiktsplan. Kommunen ska bedöma höjden på de planerade vindkraftverken, i första hand med utgångspunkt i översiktsplanen och eventuella begränsningar i planen. Om arbete med en ny översiktsplan påbörjats kan den nya planen i vissa fall vara avgörande vid beslut om lokaliseringsbesked. Ett lokaliseringsbesked föreslås kunna överklagas av den det angår och gått emot, samt av miljöorganisationer. Överklagandet ska prövas på ett liknande sätt som gäller vid överklagande av detaljplaner. Det anges betyda att det är lagligheten och om kommunen hållit sig inom de ramar som finns för kommunens beslut som överprövas. Negativa besked kan överklagas direkt medan positiva besked enbart ska få överklagas tillsammans med tillståndsbeslut.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

I betänkandets sammanfattning anges att kommuner idag måste tillstyrka för att tillstånd ska kunna ges till en vindkraftsanläggning. Med anledning av den kritik som riktats mot såväl den kommunala tillstyrkan som mot tidigare förslag om att avskaffa systemet helt och hållet fick utredningen i uppdrag att ta fram förslag som stärker rättssäkerheten och ökar förutsebarheten och effektiviteten i prövningen av vindkraftsanläggningar.

Utredningen innehåller också, i kapitel 3, ytterligare information såväl om vad som gäller enligt dagens bestämmelser, kritik som har riktats mot dessa bestämmelser och, i kapitel 4, tidigare förslag att ändra dem. I anslutning till de specifika lagförslag som lämnas, i kapitel 8, finns i förekommande fall resonemang om vad dessa syftar till att åstadkomma för effekter för prövningsprocessen m.m. mer specifikt.

Regelrådet gör följande bedömning. Det finns en övergripande beskrivning av bakgrund och syfte med utredningens förslag och, på olika ställen i betänkandet, mer information om vad utgångsläget är och vad tidigare förslagsställare har förordat. Beskrivningen är tillräcklig.

Regelrådet finner redovisningen av bakgrund och syfte med förslaget godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

Det anges i sammanfattningen att det troligtvis vore möjligt, ur ett rättsligt perspektiv, att upphäva den kommunala tillstyrkan utan att ersätta den med någon annan modell för kommunalt inflytande över vindkraft. Det vore emellertid enligt utredningen inte lämpligt. Det skulle utgöra en stor inskränkning av det kommunala självstyret och dessutom riskera att påverka vindkraftsopinionen i negativ riktning både lokalt och nationellt. En sådan lösning beskrivs mer utförligt i betänkandets femte kapitel. Där anges bland annat att ett avskaffande av den kommunala tillstyrkan, utan att andra motsvarande eller kompenserande befogenheter ges till kommunerna, skulle göra tillståndsprocessen mer effektiv och förutsebar. I och med att en beslutsinstans skulle tas bort skulle tid och resurser kunna sparas och den oförutsebarhet som ligger i att ett beslut fattas av en politisk organisation utan grund i transparenta kriterier skulle försvinna. Ökad förutsebarhet innebär i sin tur lägre risk för projektörerna. När det gäller rättssäkerhet anges bilden vara lite mer komplicerad. För vindkraftsprojektörerna skulle den tydligt stärkas, i och med att de inte längre blir beroende av att en politisk organisation ska fatta ett visst, oreglerat, beslut som projektören inte kan överklaga. För kommunmedlemmar anges det möjligen kunna hävdas att rättssäkerheten försvagas, i och med att det inte längre blir möjligt att få den del av lokaliseringsaspekterna som en kommun bestämmer om överprövad. Utredningen anser emellertid att det snarare är det kommunala självstyret som försvagas, och därmed den lokala demokratin och förankringen, inte rättssäkerheten. I kapitlet finns även andra resonemang avseende hur ett avskaffande av den kommunala tillstyrkan utan att ersätta den med något skulle påverka olika aktörer.

Det anges också i remissen att det i utredningens direktiv nämns så kallad tidig tillstyrkan, liksom en återgång till prövning enligt plan- och bygglagen, som möjliga sätt att tillförsäkra kommunerna inflytande på ett annat sätt än med dagens regelverk. Förutom dessa två

modeller (och olika varianter av dem) har utredningen också i betänkandets sjätte kapitel bedömt en modell med särskilda planinstrument för vindkraftsplanering och en där tidig avstyrkan ersätter tidig tillstyrkan. För- och nackdelar med dessa lösningar för olika berörda tas upp, inklusive för vindkraftsprojektörer. Exempelvis anges (på sid 103) att en begränsning av tillstyrkans beslutets omfattning skulle spara tid och resurser för projektörer, som då kan hålla underlagens detaljeringsgrad på en lägre nivå när begäran om tillstyrkan lämnas in. Processen blir alltså effektivare och förenad med lägre risk för projektören. Däremot löses inte rättssäkerhetsproblemen i någon större utsträckning, även om en begränsning av tillstyrkans beslutets omfattning skulle innebära att beslutet påverkade processen och projektören mindre än i dagens modell. Det finns också andra beskrivningar av för- och nackdelar med olika lösningar. Beskrivningarna är kvalitativa till sin natur och kvantifieringar görs inte.

I konsekvensutredningen anges att utredningen i betänkandets avsnitt 3.7 har bedömt och beskrivit effekterna av införandet av den kommunala tillstyrkan. I avsnitt 3.8 beskrivs hur EU-rätt och internationell rätt förhåller sig till dagens ordning. Konsekvenserna av att inte göra någon ändring anges i allt väsentligt vara desamma som effekterna av införandet av dagens system, det vill säga framför allt brister i rättssäkerheten, förutsebarheten och effektiviteten i prövningen. En skillnad anges vara att mer än tio år nu har gått med dagens system, vilket innebär att marknaden och berörda myndigheter och kommuner i viss utsträckning har anpassat sig till den modell som gäller i dag. Att frångå den anges innebära ett visst mått av osäkerhet och det är inte givet alla förutsedda förbättringar förverkligas, även om det är utredningens bedömning att så kommer bli fallet. En förändring kan hur som helst få oförutsedda effekter, vilket innebär att förändringen som sådan är förenad med viss risk. Utredningens bedömning är emellertid att övergången till en mer förutsebar modell förhållandevis snabbt kommer att leda till en totalt sett lägre risknivå för projektörerna. Att inte göra någon ändring anges också innebära att det troligen blir dyrare och svårare att uppfylla de energi- och klimatpolitiska målen. Utan ändring blir utbyggnaden av vindkraften enligt utredningen mindre än annars och då behöver andra tekniker än vindkraft användas för att framställa energi från förnybara källor i den omfattning som vindkraften inte byggs ut. I avsnitt 3.7 anges följande om effekterna för elbranschen när kommunal tillstyrkan infördes. När ordningen med kommunal tillstyrkan av vindkraftsetableringar infördes beskrevs enbart konsekvenserna för företag inom vindkraftbranschen. Dessutom beskrevs enbart de kostnadsmissiga konsekvenserna, genom att från Miljöprocessutredningens delbetänkande Prövning av vindkraft (SOU 2008:86) hämta beräkningar av kostnaderna för bygglov och detaljplan och utifrån det konstaterades kort att ett borttagande av bygglovs- och detaljplanekravet skulle innebära besparingar för företagen. Någon bedömning av eventuella kostnader eller andra konsekvenser för företagen av införandet av den kommunala tillstyrkan redovisades inte. Kostnaderna i samband med detaljplaneändringar uppskattades till 400000–600000 kronor som genomsnitt. Företagens kostnader för bygglov bedömdes inte, förutom själva ansökningsavgiften om 1560 kronor. Utredningen konstaterar vidare att den kommunala tillstyrkan som sådan är inte förenad med några direkta kostnader för företagen. Formellt sett räcker det med att be kommunen tillstyrka vindkraftsparken. Kostnader uppstår i stället när företagen måste tidigarelägga undersökningar inför en ansökan om tillstånd, när kommunen ändrar eller bestämmer sig sent i tillståndsprocessen, i form av (ibland ekonomiska) motkrav från kommunen och i form av en risk för att projektet inte får tillstyrkan. Kostnaderna anges alltså variera stort beroende på vad olika kommuner vill ha för underlag inför sitt beslut och om motprestation begärs. En tydlig skillnad, vilket påverkar risknivån i ett

projekt, mot den tidigare ordningen är att förutsebarheten såväl som möjligheten att klaga över ett beslut för vindkraftsprojektören minskade när kommunal tillstyrkan infördes. En möjlig fördel för vindkraftsprojektörer är att systemet med kommunal tillstyrkan formellt sett kan ge mycket snabbare besked från kommunerna än vid detaljplan och bygglov. Det anges emellertid inte nödvändigtvis innebära att kommunerna faktiskt ger snabbare besked än med den tidigare ordningen. Det anges även annan information om effekterna av införandet av den kommunala tillstyrkan som, som nämnts, bedöms i princip stämma överens med effekterna av om ingen reglering kommer till stånd.

Regelrådet gör följande bedömning. Det skulle ha kunnat göra konsekvensutredningen mer transparent om de olika alternativ som analyseras hade beskrivit konsekvenserna för berörda företag mer specifikt och om det hade funnits mer kvantifiering. Överlag finner Regelrådet emellertid att det finns en beskrivning av alternativa lösningar för att uppfylla utredningens syfte och att den kvalitativa beskrivningen generellt sett är utförlig och tydlig. Det finns också en tillräcklig beskrivning av effekter av om ingen reglering kommer till stånd.

Regelrådet finner redovisningen av alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

I konsekvensutredningen hänvisas till att förslagets överensstämmelse med EU-rätten behandlas i betänkandets avsnitt 8.2. Som angetts finns det också i betänkandets avsnitt 3.8 en beskrivning av hur dagens bestämmelser anses förhålla sig till EU-rätten.

I avsnitt 3.8 redogörs för Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (förnybartdirektivet). Det reviderade förnybartdirektivet anges ännu inte vara genomfört i svensk rätt. Genomförandet ska vara klart senast den 30 juni 2021 (vilket överensstämmer med när utredningen skulle redovisa det betänkande som det här yttrandet avser). De delar av direktivet som främst påverkar prövningen av vindkraftverk anges vara artiklarna 15–16. Medlemsstaterna ska säkerställa att administrativa förfaranden förenklas så långt det är möjligt och genomförs på lämplig administrativ nivå och att förutsebara tidsramar fastställs för prövningen av tillstånd till förnybar energi. Vidare ska tillståndsreglerna vara objektiva, transparenta och proportionella, inte diskriminera mellan sökanden och vara utformade så att de tar fullständig hänsyn till särdragen hos olika teknikslag för energi från förnybara energikällor. Reglerna ska bidra till att principen om energieffektivisering först följs (art. 15.1). I artikel 16 (punkterna 1, 4, 5 och 7) ställs det bland annat upp krav på införande av tidsfrister för prövningen, där prövningen av alla nödvändiga tillstånd och alla förfaranden får ta högst två år från det att ansökan tagits emot till dess beslut meddelas. Eller ett år, om det handlar om uppgradering av en anläggning eller om en liten anläggning (under 150 kilowatt). Tidsfristen kan förlängas med ett år i exceptionella fall. Tidsfristen ska inte omfatta domstolsprövningar, överklaganden eller prövningar mot EU:s miljö rätt.

I avsnitt 8.2 konstaterar utredningen bland annat följande om de föreslagna bestämmelserna om lokaliseringsbesked. Det är i sammanhanget viktigt att notera att lokaliseringsbeskedet inte är en del av det egentliga tillståndsförfarandet utan ett beslut, likt beslut om betydande miljöpåverkan enligt 6 kap. 26 § miljöbalken, som i vissa fall måste fattas för att en ansökan ska kunna tas upp till prövning och för att ansökan ska vara komplett. Det är vidare

projektören som initierar den särskilda tidsfrist som kommunen har för sitt beslut (se avsnitt 8.5), och samråd och andra förberedande arbeten enligt miljöbalken kan fortlöpa parallellt. Beslutet är inte att betrakta som ett tillstånd eller ett tillåtighetsbeslut, utan som ett besked från kommunen om den kommunala planeringen. Utredningens bedömning är därför att beslutet och processen kring det inte faller in under förnybartdirektivets artikel 16 om tidsfrister. Som en jämförelse föreslår Regeringskansliet i sin promemoria om genomförande av de aktuella artiklarna i förnybartdirektivet inte att kommunala planprocesser eller beslut om betydande miljöpåverkan ska omfattas av tidsfristerna och Regeringskansliet tycks inte heller anse att dagens kommunala tillstyrkan omfattas av tidsfristerna. Vidare anger utredningen att även i Finland, som hunnit längre med sitt genomförande av direktivet, undantas såväl planläggningsfrågor som den kommunala tillstyrkan som finns för större elledning. Det anges också att den danska regeringen resonerar i förarbetena till genomförandet om att kommunala beslut om planer och liknande instrument inte ska omfattas av tidsfristerna, trots att de utgör förutsättningar för en tillståndsprocess. Även en form av förundersökningstillstånd undantas i det danska förslaget till genomförande, med motiveringen att den enbart är en förutsättning för att sedan kunna söka tillstånd.

Regelrådet gör följande bedömning. Remissen innehåller såväl en analys av hur dagens bestämmelser förhåller sig till EU-rätten som av hur förslaget överensstämmer med densamma. Beskrivningen är utförlig och förhållandevis tydlig.

Regelrådet finner redovisningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

I författningsförslaget föreslås att såväl den nya lagen om kommunal tillstyrkan som ändringarna i miljöbalken ska träda i kraft den 1 januari 2023. Det anges i betänkandets avsnitt 8.7 att det är önskvärt att de nya reglerna kan träda i kraft så snart som möjligt. Det anges framför allt vara önskvärt att undvika att processer stannar upp i avvaktan på att det nya regelverket ska träda i kraft. De bestämmelser som utredningen föreslår bedöms inte påverka någon aktör på ett sådant sätt att de behöver få tid på sig att förbereda en övergång till det nya regelverket.

Det anges inte vara lämpligt att projekt underställs både kravet på tillstyrkan enligt den i dag gällande lagstiftningen och ett krav på beslut om lokaliseringsbesked enligt utredningens förslag. Utredningen föreslår därför att de nya bestämmelserna ska gälla för projekt för vilka miljökonsekvensbeskrivningen ännu inte kungjorts av miljöprövningsdelegationen eller mark- och miljödomstolen. I och med att det vanligen är först efter kungörelsen som kommunerna i dag fattar beslut om tillstyrkan så kommer få projekt som redan har tillstyrkts att samtidigt kräva även lokaliseringsbesked. Omvänt så har ansökningar som bedömts vara kompletta och därför kungjorts kommit så långt i sin process att det framstår som olämpligt att börja tillämpa nya regler på dem. Ett antal projekt kommer antagligen att befinna sig i glappet mellan att miljökonsekvensbeskrivningen kungjorts och att tillstyrkan meddelats och för dem kommer alltså de i dag gällande reglerna att fortsätta gälla. Ett litet antal projekt kommer också redan ha fått en kommunal tillstyrkan enligt 16 kap. 4 § miljöbalken när ansökan kungörs, eftersom sådana tidiga tillstyrkanden trots allt förekommer. Dessa kommer att bli tvungna att också införskaffa lokaliseringsbesked, vilket å andra sidan borde vara

oproblematiskt i de allra flesta fall. För att undvika de komplicerade situationer som skulle kunna uppstå om kommunen återtar en kommunal tillstyrkan enligt det tidigare regelverket och därför att det är mycket olämpligt att så kan ske bör beslut om kommunal tillstyrkan i de mål och ärenden som fortsatt ska hanteras enligt den i dag gällande bestämmelsen inte få ändras eller återtas av kommunen.

Inget anges i konsekvensutredning eller på annan plats i betänkandet om behovet av speciella informationsinsatser.

Regelrådet gör följande bedömning. Det framgår vilka skäl som förslagsställaren anser talar för den föreslagna tidpunkten för ikraftträdande. De resonemang som redovisas om behovet av övergångsbestämmelser klargör också att villkoren för företag och andra som är projektörer har vägts in. Detta är värdefull information. Däremot är det en brist att inget anges om behovet av speciella informationsinsatser. Skulle bedömningen vara att sådana inte behövs hade detta kunnat anges och förklaras.

Regelrådet finner redovisningen av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande godtagbar.

Regelrådet finner redovisningen av behovet av speciella informationsinsatser bristfällig.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

Utredningens förslag anges påverka vindkraftsbranschen och andra elproducenter. När det gäller andra företag än elproducenter anges följande. Företag som elanvändare kan påverkas av utredningens förslag. Det anges inte finnas någon generell skillnad i hur utredningens förslag påverkar företag av olika storlek. Däremot kommer företag med hög elanvändning att påverkas i högre grad än andra av förändringar i elsystemet. Företag inom branscher som anknyter till vindkraftsutbyggnad påverkas förstås mer än andra företag av en högre vindkraftsutbyggnad. Företag inom bland annat turist- och rennäringen kan påverkas mer negativt än andra företag av en ökad mängd vindkraft.

Regelrådet gör följande bedömning. Det framgår, i vart fall översiktligt, vilka branscher som påverkas. Däremot saknas uppgifter om de berörda företagens antal. När det gäller mer indirekta effekter som kan komma att beröra företag som elanvändare, går det att sluta sig till att dessa i princip skulle kunna påverka alla företag som använder el (vilket såvitt Regelrådet kan förstå borde gälla samtliga företag i landet). Det borde emellertid ha varit möjligt att ge en i vart fall något tydligare beskrivning av de företag som bedöms bli mest berörda av utredningens förslag, vilket såvitt Regelrådet kan förstå borde inbegripa de företag som ingår i kedjan från projektering av en vindkraftsanläggning fram till de som säljer elen. Att det inte finns tydligare information om antal och storlek för dessa företag är en brist.

Regelrådet finner redovisningen av berörda företag utifrån bransch godtagbar.

Regelrådet finner redovisningen av berörda företag utifrån antal och storlek bristfällig.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

I konsekvensutredningen anges att förslagsställaren bedömer att förslaget kommer att öka förutsebarheten, rättssäkerheten och effektiviteten i tillståndsprövningen för vindkraft.

Förslagsställaren bedömer också att förslagen kommer att leda till en viss ökning av antalet byggda vindkraftsanläggningar, jämfört med om ingen ändring görs. Detta anges följa dels av att risknivån i branschen minskar, dels genom att negativa lokaliseringsbesked i vissa fall kommer upphävas efter överklagande. Att översiktsplanen får en viktigare roll i kommunens planering av vindkraft ange innebära att det blir enklare för vindkraftsprojektörer att se var i en kommun det är möjligt att få kommunens tillstyrkan till en etablering och om det finns några begränsningar i hur parken kan utföras. Det anges framgå av underlag som utredningen beställt att det inte går att få någon sådan ledning av översiktsplanen med dagens regelverk. Om en projektör vill etablera sig på en plats eller i ett utförande som inte är förenlig med översiktsplan så finns enligt utredningens förslag inget som hindrar det, utan situationen blir då i praktiken densamma som i dag. Projektören får föra en dialog med kommunen och förhöra sig om möjligheterna att få ett positivt besked. Men till skillnad mot i dag blir ett positivt beslut bindande för kommunen. Att projektörerna ges möjlighet att klaga över kommunernas beslut anges vara en viktig förstärkning av rättssäkerheten och också en viktig förutsättning för att förslagen ska få den effekt som utredningen bedömer att de kommer ha. Processen anges också bli effektivare för projektören, eftersom en tidsfrist föreslås inom vilken kommunen måste avge lokaliseringsbesked. Det är också projektören som initierar tidsfristen. Frågan om lokaliseringsbesked blir därmed planerbar och kan läggas vid en tidpunkt som passar väl i processen. Framför allt behöver projektörer inte lägga tid och resurser på projekt som får en sen avstyrkan, eller där kommunen ändrar sig. Eftersom positiva lokaliseringsbesked enbart får överklagas tillsammans med ett tillståndsbeslut påverkas inte effektiviteten i processen av det.

En viss ökad mängd vindkraft i elsystemet, vilket utredningen bedömer blir en följd av utredningens förslag, innebär en ökad produktion av jämförelsevis billig el, vilket är gynnsamt för företagen som elanvändare. Samtidigt kan elproduktion från vindkraft variera mycket över tid. Som exempel var elproduktionen från vindkraften i Sverige 2020 tre gånger så hög den månad då mest vindkraftsel producerades (januari) jämfört med den månad då minst vindkraftsel producerades (juni). Även om priset för el genom mer vindkraft totalt sett kan minska kan också priset en given tidsperiod öka om låg produktion av vindkraftsel sammanfaller med hög elanvändning och om inte en ökad andel vindkraft kombineras med produktionssätt som har en motsatt produktionsprofil, import, att elanvändningen blir mer flexibel eller att energin kan lagras. Detta hänger också ihop med effektsituationen i elnäten, där det kan uppstå en momentan eller lokal brist på el trots tillräcklig elproduktion i landet över exempelvis ett dygn, vilket kan orsaka problem för företag. Mer vindkraft i systemet, i synnerhet om den inte byggs nära där elen ska användas, förutsätter också mer elnät, vilket kostar pengar för elnätscustomer. Effekterna av utredningens förslag för andra företag än vindkraftsföretag bedöms av förslagsställaren bli mycket begränsade och indirekta. Främsta skälet till det är de begränsade effekter för utbyggnaden av vindkraft som förslagen bedöms få.

Regelrådet gör följande bedömning. Det finns ingen kvantifiering av vad kostnadsförändringarna blir, vare sig per företag eller för företagen totalt. När det gäller de mer indirekta möjliga effekterna på elpriser har Regelrådet förståelse för de utmaningar som kan vara förknippade med att förutsäga sådana på ett meningsfullt sätt. Avseende påverkan för vindkraftsprojektörerna kan Regelrådet i och för sig notera att det hade haft ett visst värde om det hade varit möjligt att ge en i vart fall något tydligare bild av storleksordningen på kostnader som kan undvikas genom förslaget. Regelrådet har emellertid förståelse för att det

finns svårigheter att redovisa även sådan information. Som nämnts borde kostnadspåverkan för vindkraftsföretagen, såvitt Regelrådet kan förstå, handla om minskade kostnader. Även om kvantifiering av kostnadsminskningar också har ett informativt värde är det, med tanke på förutsättningarna i ärendet, av mindre vikt att det inte görs. Det finns tydlig information av mer kvalitativt slag om hur vindkraftsprojektörernas verksamhet kan underlättas. Som helhet betraktad kan beskrivningen anses tillräcklig utifrån förutsättningarna i ärendet.

Regelrådet finner redovisningen av påverkan på företagens tidsåtgång, kostnader och verksamhet godtagbar.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

Det anges i konsekvensutredningen att förslagsställaren bedömer att förslaget som lämnas kommer att göra det något enklare att etablera vindkraft och att vindkraftsbranschen därmed gynnas av förslaget i relation till hur regelverket ser ut i dag. Eftersom alla elproducenter konkurrerar med samma vara på samma marknad anges detta innebära ett relativt missgynnande av andra elproducenter. Olika särregleringar anges emellertid finnas för alla elproduktionssätt och det ange inte vara möjligt att säga att vindkraften gynnas på bekostnad av någon annan specifik elproducent eller att vindkraften genom förslagen får en mer gynnsam ställning än någon annan med anledning av utredningens förslag. Konsekvenserna för andra elproducenter bedömer utredningen därför kommer att bli mycket begränsade. Som refererades ovan kan en ansträngd effektsituation orsaka problem för företag och behov av utbyggnad av elnät kan medföra högre nätavgifter för elkunderna, inklusive företag.

Regelrådet gör följande bedömning. Det finns viss information om möjlig påverkan på konkurrensförhållandena på elmarknaden, som bedöms begränsad. Det har också förklarats av vilka skäl denna bedömning görs. När det gäller effekterna för de företag som projekterar vindkraft finner Regelrådet det något motsägelsefullt att förslaget ibland beskrivs som att det skulle ge påtagligt begränsade effekter för vindkraftsutbyggnad och samtidigt förefaller anses vara viktigt att genomföra. Ett problem är också att storleksmässig beskrivning av de berörda företagen saknas. Såvitt Regelrådet kan förstå borde förenklingar och effektiviseringar i prövningsprocessen för vindkraft kunna ha en större betydelse för mindre företag som är verksamma inom området vindkraftsutbyggnad, om sådana finns. Det skulle i sin tur kunna stärka dessa företags relativa konkurrenskraft gentemot större företag inom samma bransch. Sådana aspekter beskrivs överhuvudtaget inte. Beskrivningen är inte tillräcklig, även om viss värdefull information finns.

Regelrådet finner redovisningen av påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag bristfällig.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Inget anges om regleringens påverkan på företagen i andra avseenden.

Regelrådet finner inget som uppenbart talar för att en påverkan på företagen i andra avseenden skulle bli aktuell och avsaknaden av beskrivning blir därför ingen väsentlig brist.

Regelrådet finner, utifrån förutsättningarna i ärendet, avsaknaden av information om regleringens påverkan på företagen i andra avseenden godtagbar.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

Inget anges om särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning.

Regelrådet gör följande bedömning. Det är visserligen svårt för Regelrådet att se något som talar för att små företag skulle påverkas negativt av förslaget. Samtidigt är det inte osannolikt att om förslaget medför effektivisering och ökad rättssäkerhet för vindkraftsprojektörerna, skulle detta kunna ha proportionerligt störst betydelse för de minsta företagen bland dessa. Detta borde ha beskrivits, antingen i anslutning till en beskrivning av påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag eller som en positiv aspekt för små företag som ingår i förslaget, om så bedöms vara fallet. Att det saknas information om hänsyn till små företag är i alla händelser en brist.

Regelrådet finner redovisningen av särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning bristfällig.

Sammantagen bedömning

Regelrådet finner att redovisningen i flera avseenden håller tillräcklig kvalitet. Beskrivningen av effekter för berörda företag hade kunnat vara tydligare men är tillräcklig utifrån förutsättningarna i ärendet. De brister som finns i beskrivningen av påverkan på konkurrensförhållandena och särskild hänsyn till små företag är inte av en sådan betydelse att de blir styrande för helhetsbedömningen av konsekvensutredningen.

Regelrådet finner därför att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 13 oktober 2021.

I beslutet deltog: Samuel Engblom, ordförande, Cecilia Gunne, Hans Peter Larsson och Lennart Renbjer.

Ärendet föredrogs av: Per Högström

Samuel Engblom
Ordförande

Per Högström
Föredragande